

PROBLEMATIKA UPORABE PIROTEHNIČNIH IZDELKOV MED BOŽIČNO-NOVOLETNIMI PRAZNIKI 2016/2017 - ANALIZA

Na podlagi letnega načrta dela Uprave uniformirane policije GPU smo opravili analizo problematike uporabe pirotehničnih izdelkov med božično novoletnimi prazniki 2016/2017.

Tudi v letu 2017 smo nadaljevali z akcijo »BODI ZVEZDA, NE MEČI PETARD!« in sicer pod sloganom »Željo po hrupu lahko izživiš tudi drugače« saj se je skozi dosedanje obdobje pokazalo, da lahko le s preventivnim pristopom spreminjamo navade občanov, predvsem mladoletnikov glede uporabe pirotehničnih izdelkov.

Zelo dobro lahko ocenimo izvedene naloge in aktivnosti PU in PP, ki so vodile ali se vključevale v različne projekte na regionalnem in lokalnem nivoju, pri tem pa so za posredovanje sporočila o nevarnostih uporabe pirotehničnih izdelkov dobro sodelovale tudi z državnimi in lokalnimi mediji.

Še vedno je za nastanek poškodb največji vzrok objestnost in nepremišljenost, predvsem pri mladoletnikih, ki so uporabljali prepovedane izdelke kupljene na črnem trgu.

1. PREVENTIVNE AKTIVNOSTI POLICIJE

Temelj preventivnih aktivnosti je tudi v lanskem letu predstavljal projekt "Bodi zvezda, ne meči petard". Vsebine in osnovnega namena projekta zaradi dolgoročne naravnosti nismo spreminjali, saj je dobro sprejet in prepoznaven. Letos je v preventivni akciji sodeloval svetovni prvak v motokrosu in policist Tim Gajser. V letošnjem letu je bilo razdeljenih tudi večje število preventivnih plakatov kot v prejšnjem letu. Pri tem je bil velik poudarek na osveščanju in seznanjanju učencev osnovnih šol z nevarnostmi in posledicami pri uporabi pirotehničnih izdelkov, kjer so bili ciljna skupina učenci šestih razredov. Prav tako smo tudi v letošnjem letu dobro sodelovali z različnimi mediji (radio, TV, tiskani mediji) na vseh ravneh organiziranosti policije. Pri tem so mediji odigrali zelo pozitivno vlogo pri seznanjanju občanov (predvsem mladine) o nevarnostih pri uporabi pirotehničnih izdelkov in osveščanju.

Policijske uprave so zagotovile izvedbo naslednjih nalog in aktivnosti:

- medijsko opozarjanje javnosti na prepoved nakupa, posesti in uporabe pirotehničnih izdelkov kategorije 2 in 3, katerih glavni učinek je pok ter nevarnosti pri njihovi nepravilni uporabi, pristojnosti in ukrepanje policije v primeru kršitev;
- razdelitev na GPU pripravljenih plakatov osnovnim šolam in predstavitev problematike v posameznih oddelkih;
- represivno ukrepanje v primeru ugotovljenih kršitev.

2. PREGLED UKREPOV, POŠKODB IN DOGODKOV

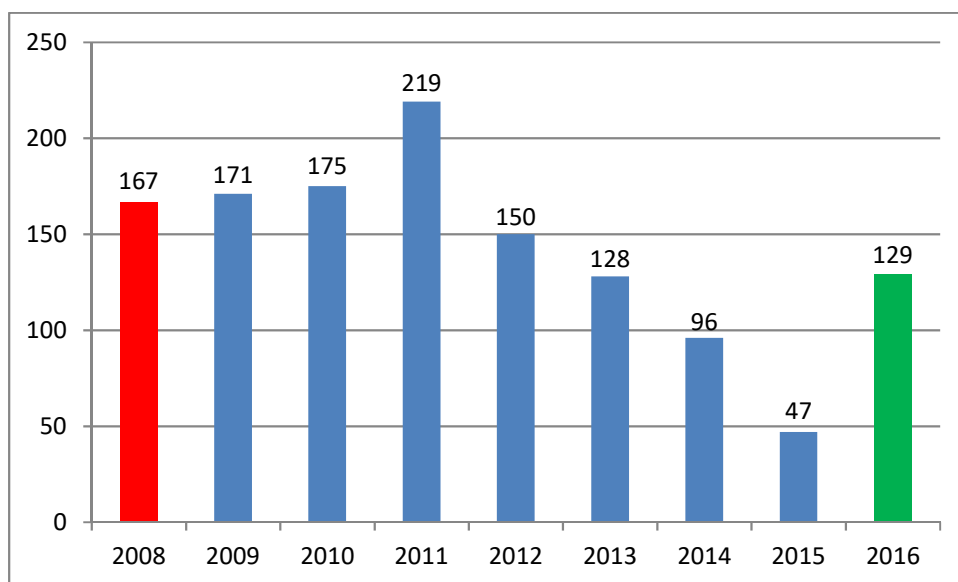
Tabela 1: Pregled represivnih ukrepov policije, poškodb ter poškodovanj premoženja

	Kršitve		Poškodbe oseb				Poškodovanje premoženja	
			SKUPAJ		MLADOLETNI			
	2015	2016	2015	2016	2015	2016	2015	2016
CE	6	35	2	1*	1 + 1*	1*	5	1
KP	5	0	2	1	2	1	5	9
KR	7	14	1	0	1*	0	4	3
LJ	13	29	2	2+1*	0	1+1*	16	21
MB	8	30	2	0	2	0	2	4
MS	1	12	1	0	1	0	0	3
NG	1	13	1	0	1	0	3	1
NM	6	16	1	1	1	1	1	0
SKUPAJ	47	129	12	(4+2*) 6	10	(3+2*) 5	26	42

* HTP

Policisti so v času od 30. 11. 2016 do 10. 1. 2017 ugotovili 129 kršitev določb Zakona o eksplozivih in pirotehničnih izdelkih. Od tega je bilo kar 118 kršitev, ki so jih storile mladoletne osebe. Zoper kršitelje je bilo podanih 82 obdolžilnih predlogov ter 21 kazenskih ovadb (poškodovanje premoženja), 2 krat je bilo podano poročilo na ODT. Podanih je bilo 12 poročil Centru za socialno delo. Tudi v preteklem letu je bilo največ ugotovljenih prekrškov po 6. in 7. točki 48. člena ZEPI.

Največ kršitev so obravnavali policisti PU Celje, sledijo PU Maribor in PU Ljubljana. Najmanj kršitev je bilo ugotovljenih na območju PU Koper, PU Murska Sobota in PU Nova Gorica.

Graf 1: Kršitve v obdobju 2008 – 2016

3. TELESNE POŠKODBE PRI UPORABI PIROTEHNIČNIH IZDELKOV

Število telesnih poškodb se je v primerjavi z lanskim obdobjem zmanjšalo iz 12 na 6, poškodbe so nastale predvsem zaradi nepremišljenosti in objestnosti posameznikov. Žal se je od 6-ih poškodovalo kar 5 mladoletnikov. Od tega sta dva mladoletnika utrpela hudi telesni poškodbi.

Obravnavali smo tudi lahko telesno poškodbo pri odrasli osebi.

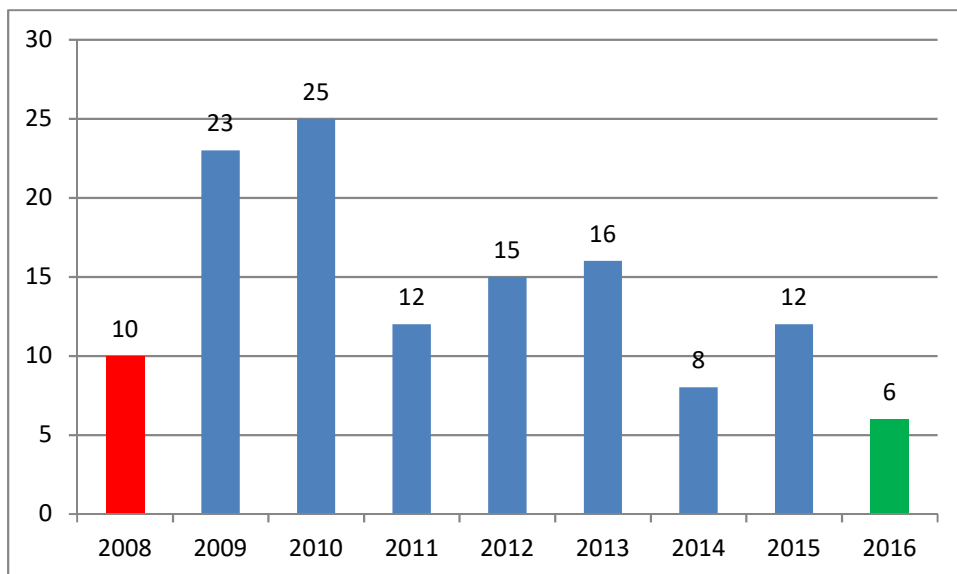
Pri lažjih telesnih poškodbah je šlo za poškodbe oči, sluha in rok (opekline). Posledica pri hudi telesni poškodbi pa je bila amputacija dlani in

Pri mladoletnikih je še vedno glavni vzrok za nastanek poškodb objestnost in nepremišljenost pri uporabi prepovedanih pirotehničnih izdelkov. V primerjavi z lanskim obdobjem se je zmanjšalo število telesnih poškodb pri mladoletnikih iz 10 na 5.

Od lažjih poškodb so bile najpogostejše poškodbe obraza, oči in rok (opekline). Posledica pri težjih poškodbah pa je bila amputacija prstov.

Tabela 2: Pregled podatkov o številu kršitev, poškodbah in vrsti pirotehničnega izdelka, ki je povzročila poškodbo

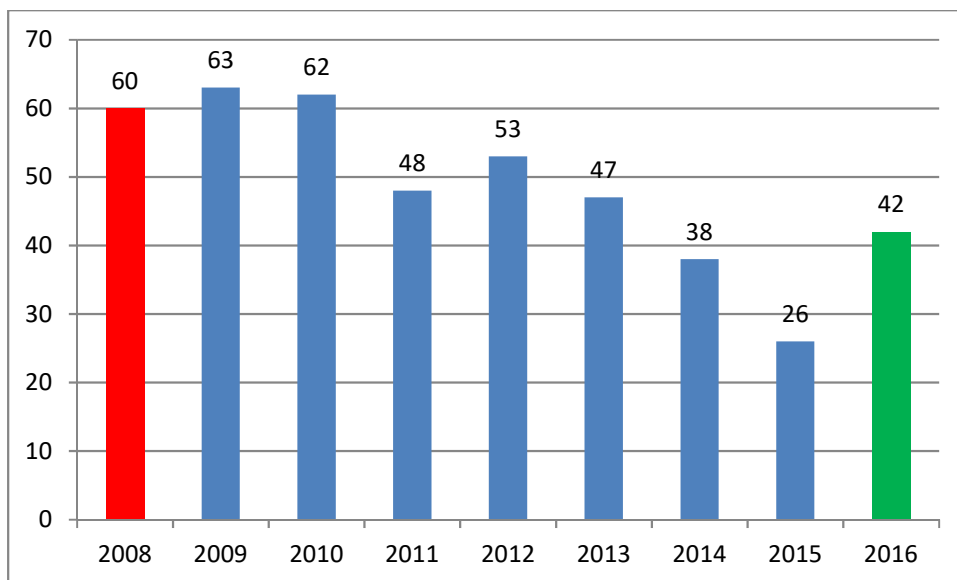
skupno število kršitev	129
število kršitev mladoletnih oseb	118
skupno število telesnih poškodb	6
poškodbe po starostnih skupinah:	
a) do 13 leta	2
b) od 14 do 17 leta	3
c) 18 let in več	1
vrsta poškodbe oziroma kateri del telesa je bil poškodovan:	
a) poškodba oči	2
b) poškodba obraza	4
c) poškodba rok	1
d) poškodba nog	-
e) drugo,	1
resnost poškodbe:	
a) lahka telesna poškodba	4
b) huda telesna poškodba	2
c) drugo,	
spol poškodovanih oseb	m
vrsta pirotehničnega izdelka, ki je povzročila poškodbo, npr. baterija, raketa, fonatana, petarda	petarda, raketa baterija
ali se je nesreča zgodila zaradi nepravilne uporabe ali nepravilnega delovanja izdelka	nepravilna uporaba

Graf 2: Število telesno poškodovanih v obdobju 2008 - 2016

4. POŠKODOVANJE PREMOŽENJA Z UPORABO PIROTEHNIČNIH IZDELKOV

Policisti so obravnavali 42 primerov poškodovanj premoženja. Večina poškodovanj tudi tokrat kaže na očiten namen poškodovanja tuje stvari, kot na primer poškodovanje poštnih nabiralnikov, cipres, okenskega stekla, zabojnikov za smeti in tudi vozil. Največ poškodovanj so obravnavali na območju PU Ljubljana 21, PU Koper 9 in PU Murska Sobota 3.

Graf 3: Število poškodovanj premoženja v obdobju 2008 – 2016

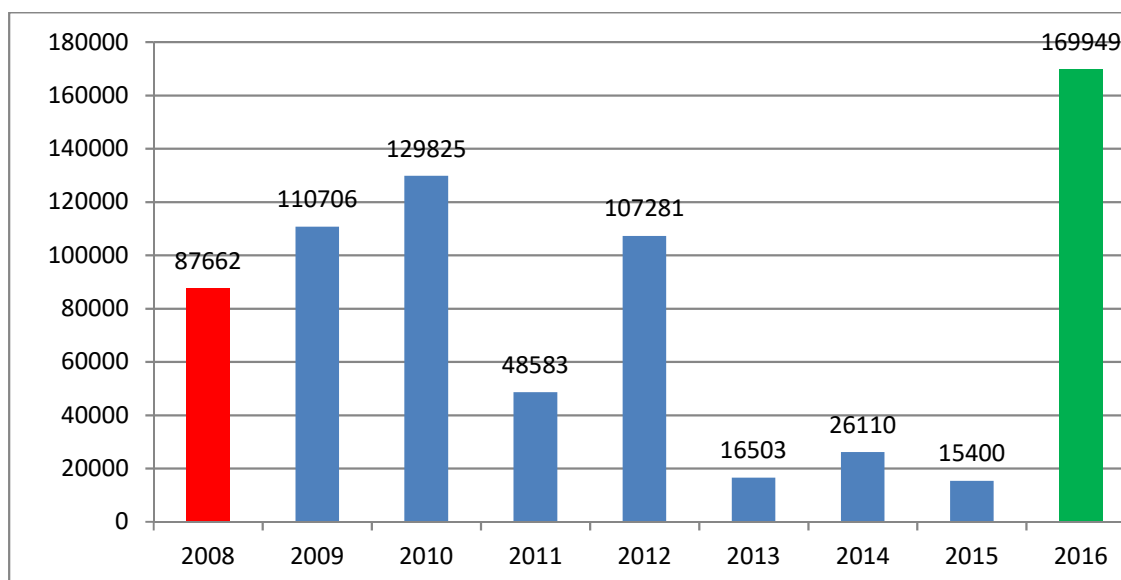
5. ŠTEVILO ZASEŽENIH PIROTEHNIČNIH IZDELKOV

Tabela 3: Pregled podatkov o zaseženih pirotehničnih izdelkih

	Meja		Notranjost		Skupaj	
	2015	2016	2015	2016	2015	2016
CE	0	99	740	5645	740	5744
KP	0	0	1002	219	1002	219
KR	0	0	458	2921	458	2921
LJ	0	277	12591	155052	12591	155329
MB	0	43	124	3248	124	3291
MS	0	0	96	551	96	551
NG	0	0	107	313	107	313
NM	0	0	282	1581	282	1581
SKUPAJ	0	419	15400	169530	15400	169949

Policisti so zasegli rekordno število **169949** kosov pirotehničnih izdelkov. Policija je tako v letošnjem letu zasegla največjo količino prepovedanih pirotehničnih izdelkov do sedaj. Večina pirotehničnih izdelkov je bila zasežena v notranjosti države, le 419 kosov je bilo zaseženih na meji.

Pri zasegih je bila najbolj uspešna PU Ljubljana s 155329 zaseženimi pirotehničnimi izdelki, sledijo PU Celje s 5744 in PU Maribor s 3291 zaseženimi pirotehničnimi izdelki. Pri tem je potrebno poudariti, da je rezultat tako velikega števila zasegov dobro proaktivno delo policije, ki je z operativnim delom zasegla večje število pirotehničnih izdelkov polnoletnim preprodajalcem, z osveščanjem v medijih pa vzpodbudila starše, občane in ravnatelje OŠ, da so prijavljali oz. predajali prepovedane pirotehnične izdelke policiji, s temi dejanji pa zmanjševali nevarnosti za nastanek poškodb pri mladoletnikih.

Graf 4: Zaseženi pirotehnični izdelki v obdobju 2008 - 2016

Policija se je v obdobju od 30. 11. 2015 do 10. 1. 2016 odzvala na vse klice državljanov, povezane z nezakonito uporabo pirotehničnih izdelkov, policisti pa so v vseh primerih ugotavljali elemente prekrškov in kaznivih dejanj. Poročila policijskih uprav kažejo na nadaljnji padec uporabe petard na račun drugih, varnejših pirotehničnih izdelkov, kar je posebno opazno na praznovanjih novega leta na prostem.

V prednovoletnem obdobju 2015/2016 je bilo opravljenih tudi 25 skupnih nadzorov v sodelovanju FURS, TIRS in IRSNZ.

6. ZAKLJUČEK

Spremljanje statističnih podatkov o ukrepih policije tudi v zadnjem letu kaže na rahlo povečanje kršitev po Zakonu o eksplozivih in pirotehničnih izdelkih. Kot je razvidno iz grafa smo v letošnjem letu zabeležili približno enako število kršitev kot v letu 2013. Zaskrbljujoče pa je dejstvo, da so kar 118 (od 129) kršitev povzročili mladoletniki. Prav tako je večina (5 od 6) tisti, ki so se poškodovali mladoletna. Od petih poškodovanih sta dve mladoletni osebi zadobili hudo telesno poškodbo. Vsi poškodovani so bili moškega spola. Še vedno sta najpogostejša razloga za nastanek poškodb objestnost in nepremišljenost pri mladoletnikih. Se je pa izboljšala uporaba dovoljenih pirotehničnih izdelkov, kar kaže na to, da se bolj upoštevajo navodila proizvajalca.

Ponovno velja pohvaliti zelo konstruktiven prispevek medijev pri osveščanju in opozarjanju na možnost poškodb pri nepravilni uporabi pirotehničnih izdelkov. Še vedno velja, da lahko le s skupnimi naporimi dosežemo spreminjanje navad ter krepitev zavesti državljanov, da so pirotehnični izdelki ob nepravilni uporabi lahko zelo nevarni in povzročijo hude poškodbe.

Naloge policije na tem področju je potrebno še vedno izvajati z vidika doslednega spoštovanja zakonodaje in s tem povezanega represivnega ukrepanja v primerih ugotovljenih kršitev, samostojnega vodenja in vključevanja v preventivne aktivnosti ter sodelovanja z drugimi organi.

V letošnjem letu nismo prejeli nobenih pobud občanov glede nedovoljene uporabe pirotehničnih izdelkov.

Tudi za v bodoče predlagamo proaktiven pristop policije, saj že s samo prisotnostjo na terenu preprečimo pok marsikaterega pirotehničnega izdelka. Ponovno se je izkazalo, da je potrebno že v začetku oktobra pričeti z načrtovanjem aktivnosti za preprečevanje negativnih posledic uporabe pirotehničnih izdelkov, predvsem z osveščanjem mladostnikov v osnovnih šolah in osveščanju občanov preko različnih medijev. Tudi v letošnjem letu se je pokazalo, da je še vedno ranljiva mladina, predvsem v osnovnih šolah, saj je bilo med njimi zaznati veliko preprodajanja prepovedanih pirotehničnih izdelkov (petard).

Ker se je v letošnjem letu izkazalo, da smo s svojo prisotnostjo in našim delom v in okoli osnovnih šol, preprečevali preprodajo nevarnih in prepovedanih pirotehničnih izdelkov učencem. Predlagamo, da se s takšnimi aktivnostmi nadaljuje tudi v prihodnje.

Uprava uniformirane policije ocenjuje, da je bilo delo policijskih uprav uspešno preprečevanju negativnih posledic uporabe pirotehničnih izdelkov. S svojim delom v skupnosti, osveščanju mladih v osnovnih šolah in z osveščanjem v medijih preko katerih ste vzpodbudili starše, občane in ravnatelje OŠ, da so prijavljali kršitelje in predajali prepovedane pirotehnične izdelke policiji, z operativnim delom pa zasegli večje število pirotehničnih izdelkov polnoletnim preprodajalcem kar je imelo za posledico zmanjšanje nevarnosti za nastanek poškodb pri mladoletnikih.

Uprava uniformirane policije se zahvaljuje tudi Sektorju za odnose z javnostmi SGDP GPU, ki je pripomoglo, da so preventivne aktivnosti potekle v skladu z zastavljenimi cilji (pomoč pri izdelavi preventivnih plakatov, organiziranje novinarske konference, odgovori novinarjem).